

DE LOGICA VAN DE LAPPENDEKEN

VERBINDINGSWERK ROND
VRAAGSTUKKEN DIE VAN IEDEEREEN
EN VAN NIEMAND ZIJN

Hans Vermaak

Recensie

De logica van de lappendeken - Een toegankelijk en overzichtelijk meesterwerk

Maatschappelijke vraagstukken zijn vrijwel allemaal complex van aard. Ze zijn omvangrijk en veel actoren en factoren spelen een rol. Alles lijkt met alles verbonden, waardoor het moeilijk is een kop of staart te ontdekken. Lineaire planning en control aanpakken werken niet meer.

✍ Nico Jong | prepublicatie - vanaf 6 maart 12:00 online | 2-3 minuten leestijd

Kortom, we weten niet goed wat we ermee aan moeten en negeren die complexiteit liever, omdat we ervaren dat we slechts heel moeizaam en traag tot echte oplossingen kunnen komen. Hans Vermaak biedt echter hulp met zijn nieuwste boek *De logica van de lappendeken*.

DYNAMISCHE CALEIDOSCOPEN

Een rationele, lineaire manier van denken en werken gaat uit van stabiele organisaties in een stabiele omgeving en maakbaarheid van de samenleving. We ervaren echter steeds meer dat die organisaties en hun omgevingen als een soort dynamische caleidoscopen continu veranderen. Mensen werken in verschillende rollen, praktijken en arena's, die kriskras met elkaar verbonden en continu in beweging zijn. Om daarmee om te kunnen gaan, is volgens Vermaak een netwerkperspectief nodig. Niet een netwerk als maakbare organisatievorm, maar juist een verzameling van organisch gevormde netwerkverbanden waarover niemand controle of overzicht heeft. Voor deze manier van denken en werken gebruikt hij de metafoer van de lappendeken.

VERBINDINGSCYCLUS

De eigen lokale praktijk staat daarbij centraal. Waar die praktijk het werk van anderen raakt, weven mensen verbindingen die krachtige mogelijkheden bevatten om samen meer te bereiken rond een breder vraagstuk. Voor dit weefwerk reikt de auteur een verbindingscyclus in zes fasen aan. Eerst werkt hij helder uit wat complexiteit is en hoe je taaie vraagstukken herkent. Bestaande handelingsreflexen zijn te simpel om hiermee om te kunnen gaan en daarom laat Vermaak zien hoe ze moeten worden uitgebreid.

BRILLEN

De in de organisatiekunde gangbare machine-, navigatie- en oorlogsmetaforen zijn te simplistisch voor het netwerkperspectief van Vermaak. Hij behandelt achtereenvolgens rizomen, zwermen en patches als brillen om naar netwerken te kijken. Deze metaforen gaan over relatieverbanden en de auteur ontleent er zes hoofdkenmerken aan. Samen vormen ze zijn logica van de lappendeken en bieden ze houvast bij het kijken naar en denken over verknoopte netwerken. Het gaat om verbindingswerk, want mogelijkheden om verder te komen ontstaat juist in de verbinding tussen mensen en niet aan de ene of de andere kant.

VERBINDINGSWERK

Door verbindingswerk rond de eigen lokale praktijk te doen, dragen mensen bij aan complexe vraagstukken die van niemand en tegelijk van iedereen zijn. Wanneer veel mensen verbindingswerk doen, weven ze een genetwerkt antwoord op complexe vraagstukken. Dat is de lappendekenbenadering, een verbindingscyclus die bestaat uit zes doorgaande activiteiten die op elkaar voortbouwen. Vermaak gebruikt de rest van zijn boek om dit verder praktisch uit te werken.

Het is onmogelijk om in het beperkte bestek van een recensie recht te doen aan de rijke inhoud van dit boek. Hans Vermaak zet met *De logica van de lappendeken* een machtig mooi meesterwerk neer om beter met de complexe vraagstukken van de huidige samenleving om te gaan. De kracht van het boek zit in het praktische handelingsrepertoire. Iedereen kan daarmee op zijn eigen manier en in eigen lokale verbanden een rol van betekenis zoeken en pakken binnen complexe vraagstukken. Niet gemakkelijk, wel noodzakelijk. Gelukkig is het boek toegankelijk geschreven en overzichtelijk opgebouwd. Chapeau voor de auteur!

Over Nico Jong

Nico Jong is communicatieadviseur.

[Alle recensies van Nico Jong](#)